KÖKE DÖNÜŞ

AZİZ DOĞAN

İLK Kitap

tilki
kitap
yayınevi

KÖKE DÖNÜŞ:
VAHYİN / KUR'AN TEKLİK İLKESİ

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
tilki@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Editör: Ahmet Güler
Sayfa Tasarım: Baran Ekber
Kapak Tasarım: Tekin Parmaksız

1.Basım, İstanbul, Nisan 2026
ISBN: 978-625-8579-63-5
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo…) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

KÖKE DÖNÜŞ:
VAHYİN / KUR'AN TEKLİK İLKESİ

Aziz Doğan

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA 13
ÖN SÖZ 15
Kur'an/Vahyin Üçlü Kuralı: Tek Kaynak, Tek Hedef, Tek Metot 20
Vahiy Nedir? Niçin Vazgeçilmez Bir Öneme Sahiptir? 21
Tarih Boyunca Değişmeyen Hakikat:
Vahiy ve Resullerin Mücadelesi 22
Çağlar Üstü Bir Hareket: Tevhit Mücadelesinin Evrenselliği 23
Hayırlı Ümmet Olmanın Şartı: Bütüncül
Teslimiyet ve Organik Birlik 25
Organik İşleyiş: Nifakın Kıramayacağı Birlik 26
Vahiy: İslam'ın Kaynağı, Hedefi ve Metodu 27
Afaktaki Ahenk: Vahyin Fısıltılı Dilinden Doğan
Muhteşem Düzen 29
İnsan: Fıtratın Sesi ve İradenin Sınavı 30
Varoluşun Temel Sorusuna Kur'an'i Cevaplar 36
Hedef/İnsanın Varoluşsal Gayesi 48
Vahiy: Hidayetin ve Hedefin Tek Rehberidir 49
Cennet: İlahi Hedefin Nihai Tecellisi ve İnsanın
Ebedi Mutluluğu 55

Vahiy: İnsanı Anlam Krizinden Kurtaran Rehber 56
Fıtratın İsyanı: Beşerî Sistemlerin İflası..... 59
Tedriç 62
Kur'an'ın Mantığında "De ki" Emrinin Yapısal
ve Pratik Anlamı: Vahye Tabi Olan Bir Nebi
ve Şârii Olarak Allah 66
Allah'ın Hükmü ve Sükûtun Anlamı: 58/1 Ayetinin Tezahürü..... 69
Hüküm Koyma Yetkisi ve Tahrim Suresi'nin
Işığında Bir Değerlendirme..... 71
Resulullah'ın Vefatı Sonrası Dini İhtilaflar
ve Sapmalar Üzerine Bir Ön Değerlendirme 73
Geçmiş Âlimlerin Çabaları ve Eleştirilen Noktalar 75
Çözüm ve Çağrı: Kur'an'a Koşulsuz Dönüş..... 77
Sahabe Anlayışına Eleştirel Bakış..... 79
Vahyin Tarihî Süreçteki Bozulma ve Etkileri 80
Modernizm ve Geleneğin Çözülüşü..... 82
Hadis Tedvin: Hadislerin Toplanma Süreci..... 85
İlk Hadis Derlemesi ve İsnat Sisteminin Mimarlığı:
Zuhrî ve Emevi Bağlantıları 91
Tedvîn Dönemi ve Sahabe Sözleri..... 95
Kur'an'ın Kudretine İftira: Bir İman İspatına Davet 143
Tefsir - Tefsir İlminin Doğuşu ve Günümüze Kadar
Geçirdiği Evreler 145
Tefsir Geleneğinde İsrailiyat Sorunu ve Tarihsel Sapmalar 170
İcma..... 172
Mezhepler..... 183
İslam Dışı Din: Tasavvuf..... 190
Gayri Metluv Vahy (Kur'an Dışı Vahiy)
Kur'an'da Beyan, Kitap ve Hikmet Terkibi 201

Dinin Sahibini Değiştiren Kavram: Beyan Yetkisi 203
Kur'an'ın Kendi Işığı: Beyan Kavramının Kalbi 205
Sorumluluk ve Tevhit: Elçinin Görevi 207
Kime Ait Bu Kudret? 209
Kelimelerin Uçurumu: Anlamın Kaybolduğu Yer 210
Vahyin Işığı: Ortaya Konulan Gerçeklik 211
Kitabın Hakemliği ve Gizlenen Gerçek 213
Kur'an'ın Sınırları ve Rabb'in Çağrısı 216
Din Sadece Allah'a Aittir 218
Tamamlanmış Din ve Vahyin Eksiksiz Sesi 219
Çarpıtılan Beyan: Karanlıktaki Yankılar 220
Dinin Genetiğiyle Oynamak: İnsanlığın Zaafı 221
Hikmet 225
Kur'an-ı Kerim'in Anlaşılmasına Dair Bir Değerlendirme 230
Kelimelerin Seyahati ve Anlam Kaymaları 231
Tercüme Sorunları ve Kavram Yanılgıları 232
Kur'an'ı Hakikat Bilinci İle Okumak: İlahî Mesajın
Berraklığına Davet 237
Kur'an'ın İlahî Hükümranlığı 238
Son Çağrı: Oku, Anla, Yaşa! 241
Son Söz 242
Ehli Kur'an: Hakikat Yolculuğu 245
Ehli Kur'an Davası ve Prensipleri 248
Bütün İnsanlığa Davet 250
Dini Allah'a Has Kılanların Adasından,
İnsanlık Okyanusuna Bırakılan Mektuplar 250
1. Mektup: Nuh'un Gemisi ve Çivi Çakanlar 253

2. Mektup: Sözüm Ona Tevhidi Camia ve
Tasavvufun Uçan Maymunları 256
3. Mektup: Hakikatin Kutup Yıldızı: Kur'an 260
4. Mektup: Kıyametin Gölgesinde Bir Çığlık:
Durumunuz Ne Olacak? 263
5. Mektup: Dil Duvarlarının Arkasındaki Sağırlık:
Kehf 93 Işığında Sözüm Ona İslami Toplulukların
Hakikati Anlama Buhranı Üzerine 266
6. Mektup: Dillerini Eğip Bükenler: Kavramları
Tornadan Geçiren Sistem Uşaklığı! 269
7. Mektup: İçimizdeki Karanlık: Sizin Şeytanınız Kim? 271
8. Mektup: Kalbimize İçirilen Sevgi: Çağdaş
Zamanların Altın Buzağıları 274
9. Mektup: Karanlığın Külliyatı: Hadisler ve Sünnet
Adı Altında Kurulan Din! 278
10. Mektup: Kur'an'ın İktidar Talebi ve Tarihin Tekerrür
Eden İsyanı: Yunus 78'in Gölgesinde Bir Tevhit Çağrısı 281
11. Mektup: Şeytan, Sizi Allah'ın Öğütlerini Dinlemekten
Uzaklaştırmak İster... Ehlisünnet/Şia'ya, Ehli Kur'an'ın
Dilinden Bir Tek İlaha Davet Mektubu 284
12. Mektup: Yoldaşım Kur'an: İlkeli Bir Hayat
Yolculuğu ve Kalabalıktaki Yalnızlık 287
13. Mektup: Allah'ı, Hayatın Belli Alanlarına Hapsetmek
İle Kur'an'ı Yeterli Görmemek İkilemi: Kâinatın Sahibi,
Kuluna Yetmez mi? 291
14. Mektup: Fe Eyne Tezhebûn?/O Hâlde Nereye
Gidiyorsunuz? Ne, Nasıl ve Kim İle? Ehlisünnet'in İki
Kaynaklı Yapısına Ehli Kur'an'ın Sorgulayıcı Bakışı 295

15. Mektup: Yazıklar Olsun Kalemini Kutsallaştırana:
Bakara 79'un İzdüşümünde, Hadis Metinlerinin
Vahiy İddiası 299
16. Mektup: Kur'an'ın Gölgesinde Yürüyenler 303
17. Mektup: Kur'an İlkeselliğinde Bir Direniş Bildirisi:
Zulme Rızanın Reddi 305
18. Mektup: İki Mağara Arasında Bir Nefes: Hira'dan
Kehf'e Kur'an Ehlinin Sığınak Mücadelesi 308
19. Mektup: La Terkenû: Bir Terk Edişin Sarsıntısı
ve Kur'an'ın Diriltici Çağrısı 312
20. Mektup: Kur'an-ı Kerim: İlahi Sözün Sonsuz İhtişamı 315
21. Mektup: Vesvas: İnsanla Yürüyen Sahte Yolcu
Şeytanın Fısıltısına Âmin Diyenler 318
22. Mektup: Zulmün Sarayları ve Hakikatin İnşası:
Çağdaş Firavunlara Karşı Ehli Kur'an'ın Direnişi 321
23. Mektup: Tevhidin Kalbinde Filizlenen Ruh: Ehli Kur'an 324
24. Mektup: "Lâ İlâhe İllallah"ın Devrimci Niteliği
ve İslam Davetinin Tarihsel Direnişi 326
25. Mektup: Zamanın Sınavında: İlkesel Direnişin Destanı 330
26. Mektup: Medeniyetin Sillesinde Bir Nefis Muhasebesi:
Araf 131'in Günümüze Yansıyan İzdüşümü 334
27. Mektup: Vahyin Yetimi Olmamak: Fıtratın İzinde
Hidayetin Aydınlığına Yürümek 336
28. Mektup: Sosyal Statü ve İktidarın Kibri:
Karun, Firavun ve Haman Örneği Üzerinden
Ankebût Suresi 39. Ayetin Güncel Yorumu 339
29. Mektup: Ehli Kur'an Olanlar, Kur'an'ın Aynasında
Rabbini Arayanlardır 341

30. Mektup: İlahi Hüküm ve Rabbani Sorumluluk:
Yusuf'un Tahtı İle Kalem'in İkazı Arasında Hakikatin İzleri 344
31. Mektup: Kur'an'ın Işığında Örümcek Ağı: Ehlisünnet
ve Ehli Kur'an Arasındaki Mücadele 347
32. Mektup: Yolun Tozunda Hakikati Aramak:
Bir Tecrübenin İzdüşümü 350
33. Mektup: Kulak Verenler ve Duymayanlar:
Enfâl 21'in Gölgesinde Bir İbret 352
34. Mektup: Kalplerin Fırtınasından Kur'an'ın Dinginliğine 355
35. Mektup: Tağutun İki Yüzü: Dinsel ve Siyasal Figürler
Arasında Parçalanan İman 357
36. Mektup: Nehirden Bir Avuç Su İle Doya Doya
İçmek Arasında: Vahyin Sınırlarını Anlamak
(Metafor/ Mecaz Anlatım) 360
37. Mektup: Allah'ın Hedeflediği Kulluk Parçalara Bölünmez 362
38. Mektup: Kur'an'ın Tedrici İnişi ve Tarihsel
Tecrübedeki Yansımaları 365
39. Mektup: İnsanlığın Beklediği: Çağrı Ehli Kur'an,
İnsanlığın Kur'an'ın Tek Kaynaklığına Olan İhtiyacı 367
40. Mektup: Geleneğin Körlüğüne Karşı Hakikatin Dirilişi 369
41. Mektup: Kur'an'ın Işığında Basiret: Vahye Dayalı
Bir İdrak Yolculuğu 373
42. Mektup: Bozguncuların Çağdaş Sureti:
Modern Dünyanın "Dokuzlu Çeteleri" 376
43. Mektup: Hurafelerin Kavalcıları: Menkıbeciler 378
44. Mektup: Peki, Şefaat Yok İse Hâliniz Ne Olacak? 380
45. Mektup: Karanlığı Yırtan Ayetler: Kur'an'a Kulak Ver! 384

46. Mektup: Tevhidin Minberinden Bir Çığlık:
"Yüzlerinizi O'na Doğrultun!" 387
47. Mektup: Sandık Buzağısı: Sözüm Ona Tevhidi
Camiaya Serzeniş 391
48. Mektup: Ey Kur'an Yüklü Merkepleşenler! 393
49. Mektup: İşittik ve İtaat Ettik: Hakikatin Sessiz Devrimi 397
50. Mektup: Altın Buzağı'nın (Talmud/Mişna'dan,
Kütübi Sitte'ye Uzanan Yol) Gölgesinde: Samiri'nin
Avucundaki Gelenek ve Tahrifin Teşbihi 400
51. Mektup: Sihrin İpliğinden Hakikatin Asasına 403
52. Mektup: İlkesizliğin Sükûnetinde: Sözüm Ona
Tevhidi Camianın Kavramlar İle Dansı 406
53. Mektup: Çorak Diyarda Yeşil Hayaller: Şirk
Düzenlerini Boykot Edemeyenlerin Avuntusu 409
54. Mektup: Güç ve Duygusal Reaksiyonlar Karşısında İlkeler 412
55. Mektup: Rab Kavramı ve Güncel Tezahürleri 415
56. Mektup: Kayıp Kentin İnşası: Rabbani Davetin
Metodu ve Ehli Kur'an'ın Yolculuğu 417
57. Mektup: Biz miyiz Deli Olan Yoksa Onlar mı? 419
58. Mektup: Ehli Kur'an İsmine "Ne Hakla?" Diye İtiraz
Dilekçesi Sunanlara: Yoksa Siz Ehli Kur'an Değil misiniz? 422

YAZAR HAKKINDA

Aziz Doğan, 1972 yılında Bulgaristan'da dünyaya geldi. 1988 yılında başlayan hayatın anlamını ve hakikati kavrama arayışı, onu Kur'an'ın aydınlığıyla tanıştırdı. Yıllar süren ciddi araştırmaları ve gayretleri neticesinde toplumun genel kabul görmüş sözüm ona İslam anlayışının hakikatle uyuşmadığını, gelenek ile Kur'an'ın açık bir çatışma içinde olduğunu bizzat Kur'an'ın hakemliğinde idrak etti.

Gerek toplumun gerekse insanlığın girdiği bu çıkmaz sokağın sonunun hüsran olduğunu gören yazar, insanları asıl kaynağa davet etmeyi hayatının merkezine koydu. Hakiki İslam'ı kırmızı-çizgisi olarak gören ve her türlü dünyevi kaygının üstünde tutan Aziz Doğan, ölümle taçlanacak bu hayat serüvenine anlam katma bilinciyle üretmektedir. Evli, Meryem ve Misli isimlerinde dünya tatlısı ikiz kız çocuk babasıdır.

ÖN SÖZ

Merak duygusu, kolay baskılanan sıradan bir duygu değildir. Hikmetli bir amaca yönelik fıtrat kodlu bu duygu; insana sorgulamayı ve öğrenmeyi teşvik eden, yönlendirici ve harekete geçiren tetikleyici güçtür.

"Anlam"a erişim ihtiyacının habercisidir.

Bilginin/ilmin kapı tokmağıdır merak.

İnsan merakıyla medeniyetler kurdu.

Kendi varoluşu dâhil evreni, hayatı, hadisatı hatta ölümü anlamlandırma isteğini merakı sayesinde fark etti.

İnsan bu fıtri merak duygusuyla varoluş serüveninin en başından beri bir "anlamlandırma" peşinde, kısaca bir hakikat arayışındadır.

İnsanın bu elzem arayışına en tatminkâr cevap, Allah olan yaratıcısı tarafından resul/vahiy vasıtasıyla "hak" olarak gelmiş; fakat zaman/tarih içerisinde hakikati hevasına uydurmak isteyen insanlar tarafından ihtiraslarının, menfaatlerinin, ideolojilerinin, dillerinin, kültürlerinin etkisine girerek bozulmuş; nefsi ve hissi yorumlanmak suretiyle gerçek hüviyetini yitirerek tahrif ve tahrip edilmiştir.

Kur'an, konuşanı ve muhafızı bizzat Allah olan bir İlahî kelamdır (Hicr/9).

Ancak meselenin bir de süreç içerisinde bu kitabın nasıl, ne derecede doğru anlaşılıp anlatıldığı ve aktarıldığı yönü vardır ki hakikat diye samimi bir arayışı olan herkes tarafından müstakil bir merakı ve özenli bir sorgulamayı gerektirir.

Zira Kur'an, şeklen/metnen tahrif edilememekle birlikte ne yazık ki her çağın belam zihniyetli din adamları(!) çıkarları doğrultusunda yaptıkları zihnî, sözel ve amelî faaliyetler sonucunda omurga kavramları katledilmek suretiyle anlamsal bir tahrife maruz kalmıştır.

Din, insanın DNA'sına kazınmış bir fıtrat kodudur. Herkes doğarken "din" diye bir ilgiyle doğar. Bu yüzden Kur'an dinsizlik ve dinsiz bir toplum kavramından bahsetmez. Kur'an'ın konusu ve en büyük ikazı dinsizliğe değil insanın dâhili ve haricî koşulların ayartıcılığına yenik düşerek dinde yapılan temayül ve tercih hatalarıdır. Kur'an'ın en çok dikkat çekmek istediği konu, "dinin tahrif yolculuğu"dur.

Kur'an; cehalet, taassup, taklit, ilhat ve dalalet sonucunda düşülen ifsat çukurlarını deşifre eder. Din; tevilciler, tarihçiler, taklitçiler tarafından çeşitli kılıflar ile vahyin işlevselliğini ortadan kaldırmak için ifsat ediliyor. Bu durum dün de öyleydi bugün de dil ve argümanları değişmiş olsa da böyle. Bu eser, okuyucuyu hakikat yolculuğunda "ifsat ve ilhada" karşı bir farkındalık geliştirmeyi amaçlamakta olan, Kur'an'ın tarih içerisindeki tahrif sürecinin "nasıllığı" üzerinde yapılmış bir çalışmadır.

Yolların çatallaştığı, seslerin birbirine karıştığı ve özün/hakikatin sonradan gelenin gölgesinde yitip gittiği bir çağda, insan zihni tüm "acaba"lardan azade itminan sunan doyurucu bir kaynak,

şaşmaz bir pusula arıyor. Bu arayış, bazen ne yazık ki asırlar içinde örülmüş beşerî yorumların, kültürel alışkanlıkların ve gelenek adını almış tortuların labirentlerinde beyhude yoruyor ve yanıltıyor. Oysa hakikat; özünde yalın, mesajında berrak ve kaynağında tektir.

Gayretini gözettiğimiz bu eser, tüm kafa karışıklığı ve karmaşalardan sadeliğe/saadete, şüpheden yakine yönelik bir "köke/öze dönüş" davetinin çağrısıdır.

Bu davet; insanı ve toplumu, kendisi hakkında "apaçık bir nur (Nisâ 174)" ve "her şeyi açıklayan (Nahl 89)" olduğunu bildiren yegâne kaynağa, Kur'an'a çağırmaktadır.

Vahiy, kendi bütünlüğü içinde kusursuz bir sistematiğe sahiptir.

Tek Kaynak, Tek Hedef ve Tek Metot

Tek kaynaktır çünkü hidayetin ve hükmün sahibi yalnızca Allah'tır ve O'nun koruması altındaki Kur'an, dine dair sözün ilki ve sonudur. Vahiy, kendisine ortak kabul etmeyen, hükmünde kimseyi yanına almayan, mutlak ve yeterli bir rehberdir. Bu ilke; dini, sonradan dine eklenen rivayetlerden, zanlardan ve beşerî otoritelerden arındırarak, onu doğrudan Allah'ın kelamı ile muhatap kılma esasıdır.

Tek hedeftir çünkü vahyin gayesi, insanı tüm sahte ilahlardan ve aracılardan kurtararak yalnızca Âlemlerin Rabbi olan Allah'a yöneltmektir. Hedef, parçalanmış fırkalar veya mezhepler inşa etmek değil yeryüzünde adalet, merhamet ve tevhidi egemen kılan, takva sahibi bir "ümmet" olmaktır. Kur'an'ın belirlediği bu hedef, tüm insanlık için bir kurtuluş ve mutmainlik projesidir.

Tek metottur çünkü Kur'an, anlaşılmak için kendisinden başka bir anahtara ihtiyaç duymaz. O, kendi kendini tefsir eden, ayetlerinin birbirini aydınlattığı, akla ve vicdana seslenen İlahî bir mantığa

sahiptir. Onu anlamanın metodu, yine onun sayfaları arasındadır. Onu, indiği dönemin şartlarından koparmadan ama mesajını evrensel bir ilke olarak günümüze taşıyan bir akılla okumaktır. Yolumuzu bu ilkeler ışığında yürümektir.

Kesin ve net bir dille belirtelim ki bu çalışmada savunulan "Kur'an'a dönüş" ilkesinin, bilhassa Hindistan coğrafyasında ortaya çıkan ve "Kur'aniyyun" olarak bilinen akımla veya benzeri tarihsel ve güncel yapılarla hiçbir fikrî veya organik bağı bulunmamaktadır. Bilakis bu eser, söz konusu akımların zamanla düştüğü metodolojik zaafların ve tarihsel savrulmaların tam karşısında konumlanarak; vahyi, herhangi bir "izm" in veya grubun sloganı olmaktan çıkarıp onun özgün, tekil ve evrensel mantığına teslim olmayı teklif eder.

Hakikat yolculuğu bir hizbin değil insanlığın fıtri ve müşterek yoludur. Ehli Kur'an tabiri, bizim tekelimizde değildir. Hakikati arayan tüm müminler "ehli Kur'an'dır", olmalıdır.

Ehli Kur'an, Âdem'den günümüze kadar uzanan itikadi kardeşliğin fertlerinden oluşmuş büyük ailenin ortak adıdır. Bu tabiri hususen kullanmamızdaki niyetimiz, yeni bir fırka oluşturmak veya polemikleri körüklemek değil okuyucuyu tüm aracılardan ve payelerden arınmış bir zihinle, doğrudan doğruya Allah'ın Kitabı ile buluşturmaktır.

Bu sayfalar, aklını ve kalbini vahyin şaşmaz ölçüsüne teslim etmeye hazır olanlar için bir yol haritası sunma gayreti taşımaktadır.

Davet fıtrata, insanlığın ortak kitabı Kur'an'adır.

Gelin, "Kur'an'ı herkes anlayamaz." şeklindeki şeytan algısına rağmen bu onurlu yolculuğa birlikte çıkalım.

Gelin, din adına söylenen her sözü, Kur'an adlı o şaşmaz Furkan'a arz edelim.

Gelin, O'nun aydınlığında aslımıza, fıtratımıza ve köklerimize dönelim.

Çünkü dönüş yalnızca O'nadır.

"Rabbimiz! Unutur veya yanlış yaparsak, bizi sorumlu tutma (Bakara Suresi, 286).

Aziz Doğan

Euzubillahimineşşeytanirracim.
Bismillahirrahmanirrahim...

KUR'AN/VAHYİN ÜÇLÜ KURALI: TEK KAYNAK, TEK HEDEF, TEK METOT

Canlı/ cansız diye anlamlandırılan varlık âleminin, can damarı olan vahyin vasıflarını bilmek, Allah'a kulluğu gerçekleştirmek adına önem arz eder. Resulullah'ın akabinde günümüze kadar ulaşan süreçte, bu vasıfların anlaşılamamasından dolayı İslam zannedilen inanışlar, toplumların üzerinde etkilerini sürdürmelerine rağmen İslam'ı temsil edememektedir.

Kur'an müntesibi olarak uzun zamandır sebepleri ile gerek yazılı, gerek sözlü, gerekse de görsel olarak bu hakikati ortaya koymaktayız. Bu çalışmada da vahyin konusu ve geçmişteki bozulma serüveni ayrıntılı olarak işlenecektir.

Vahiy konusuna akademik kavram çalışması olarak değil, konuya az da olsa ilgili olan kişilerin rahatlıkla anlayabileceği bir dil kullanarak, Kur'an'ın Allah'ın muradına uygun olarak anlaşılmasının önündeki en büyük engeli deşifre etmeyi öngörmekteyiz.

Meseleyi dil, semantik, kavram şeklinde değerlendirmek isteyen arkadaşlar, 'Ehli Kur'an İlkeleri" kitap/ pdf çalışmamız dâhil, var olan birçok eserden istifade edebilirler. Gayret bizden başarı Allah'tandır.

VAHİY NEDİR? NİÇİN VAZGEÇİLMEZ BİR ÖNEME SAHİPTİR?

Vahiy; kâinatın ritmini belirleyen, canlı-cansız tüm varlıkların hareketini İlahî ahenkle düzenleyen, insanın dünya ve ahiret saadetini tesis eden yegâne hakikat rehberidir. O, yalnızca bir bilgi aktarımı değil yaratılışın özüne kodlanmış hayat prensipleridir.

Göklerin ve yerin tespihini, rüzgârların esişini, yıldızların misyonunu, kalplerin atışını anlamlandıran ilahi kanundur. İnsan, planlı bu muazzam düzen içinde, ona bahşedilen iradeyle sınanırken, vahiy onun yolunu aydınlatan bir nur, sapmadan koruyan hidayet kalkanıdır.

Göklerde ve yerdeki her zerrenin, kendisi için çizilen yörüngede kusursuzca hareket ettiği muhteşem düzende, insan dışında hiçbir varlık ilahi tanzimden sapmaz. Güneşin doğuşu, mevsimlerin dönüşü, dalgaların vuruşu... Hepsi bir ayet olarak Rabbani iradeyi haykırır. Fakat insan, bu evrensel ahenkte kendisine verilen seçim hakkıyla imtihan edilir. İşte vahiy, bu kritik yol ayrımında insana sunulan bir rahmet, hidayet vesilesidir. Ya kâinatla uyum içinde Hakk'ın yoluna tabi olacak ya da hevasının peşinde kaybolup gidecektir.

TARİH BOYUNCA DEĞİŞMEYEN HAKİKAT: VAHİY VE RESULLERİN MÜCADELESİ

Allah, insanlığın bu çetin imtihanında onu yalnız bırakmamış, her devirde resullerini "Lâ ilâhe illâllah" davasıyla göndermiştir. Nuh, İbrahim, Musa, İsa, Muhammed...

Tüm bu kıssalar, vahyin tağuta karşı verdiği mücadelenin izlerini taşır. Her resul kavmine aynı gerçeği haykırmıştır.

"And olsun ki Biz, her ümmete Allah'a kulluk etmeleri ve tağuttan uzak durmaları için bir resul gönderdik. Allah, onlardan kimini doğru yola iletti, kimine de sapkınlık hak oldu. Şimdi yeryüzünde gezin de yalanlayanların sonunun nasıl olduğuna bakın (Nahl 36)."

Fakat ne yazık ki insanoğlu, bu çağrıya çoğu kez kulaklarını tıkamış, kendi hevasını ilah edinmiştir.

"Kendi arzu ve hevesini ilah edinen ve Allah'ın bir bilgi sebebiyle saptırdığı, kulak ve kalbini mühürlediği, gözüne perde çektiği kişiyi gördün mü? Artık Allah'tan sonra kim onu doğru yola iletebilir? O hâlde hiç düşünüp ders çıkarmaz mısınız (45/23)?"

ÇAĞLAR ÜSTÜ BİR HAREKET: TEVHİT MÜCADELESİNİN EVRENSELLİĞİ

Vahiy; zaman üstü, sınır tanımayan bir inkılap projesidir. Mekânı tüm yeryüzü, zamanı kıyamete değin uzanan bu hareket, Âdem'den Muhammed'e tüm resul ve müminleri aynı kervanda birleştirir. İbrahim'in put kıran cesaretiyle Musa'nın Firavun'a meydan okuyuşu, bu evrensel mücadelenin farklı sahneleridir. Kur'an'ın ifadesiyle "Sizin ümmetiniz tek bir ümmettir. Ben de sizin Rabbinizim. Öyleyse yalnız bana kulluk edin (Enbiya 92)!" Bu ayet, tüm resullerin ortak davasını özetler: Tek hedef, tek metot, tek kaynak eşliğinde...

Ne hazindir ki Resulullah'tan sonra vahyin berrak pınarına yabancılaşanlar, İslam'ı temsil iddiasındayken onun ruhunu kaybetmişlerdir. Hadisler, mezhepler, kültürel ekoller zamanla vahyin önüne geçmiş; Kur'an'ın sarsılmaz ilkeleri, beşerî yorumlarla bulandırılmıştır. Allah'ın dinini koruma vaadini unutan Müslimler, İslam zannettikleri geleneğin labirentlerinde kaybolmuşlardır. Ehli Kur'an olarak bizler, işte bu tarihi sapmayı belgeleriyle ortaya koyuyor ve asırlardır üzeri örtülen hakikati yeniden gün yüzüne çıkarma sorumluluğunu taşıyoruz. Çağın emanetçileri, vahyin

yükünü omuzlayanlar olarak bugün bu davayı taşıma sorumluluğu talip olanlardır. Yanlış anlaşılmamak adına altını çizerek söylüyoruz ki; dava bize ait değildir lakin davanın sorumluluğu üzerimizdedir.

İslam dava müntesiplerinin, vahyin mesajını sonraki nesillere aktardığı gibi bizler de Kur'an'ın tertemiz mesajını çağın sahte ilahlarına karşı haykırmakla mükellefiz. Unutmayalım; prensip ve kurallarını Allah'ın takdir ettiği İslam davası, mezarlıklarda unutulan bir miras değil sokaklarda, parlamentolarda, kalplerde diriltilmesi gereken canlı bir inkılaptır. Bizlere düşen, ilahi davayı önce kalp ve bedenlerimizde sonra tüm insanlık sahnesinde diriltme gayretidir. Zira Allah'ın ipi/vahiy asla çürümez; ona sarılanlar, kopmayan bir kulpa tutunmuş olurlar. "O hâlde kim tağutu tanımayıp Allah'a inanırsa kopmak bilmeyen sapasağlam bir kulpa yapışmıştır (Bakara 256)."

Resullerin/Resulullah'ın izinde yürüyenler, bu davayı hakkıyla taşıyabilmek için tüm benliklerini Rabbani hedefe adamalıdır. Onların örnekliği sadece bir tarihi hatıra değil Kur'an'ın rehberliğinde diri bir yol haritasıdır. Zira onların mücadelesi, vahyin doğrudan rehberliğinde şekillenmiş, ortak bir şuurla kenetlenmiş ve davayı "biz" bilinciyle kuşanılmıştı. Bu yüzden mücadeleleri sıradan bir direniş değil organik bir bütünlükle örülmüş, kökleri vahye dayanan bir inkılaptır. Ciddiyetleri, sorumluluk anlayışları ve Allah'a tam teslimiyetleri, onları başarıya ulaştıran temel dinamik oldu. Kıyamete kadar sürecek bir örneklik bıraktılar. Ne var ki onların ardından bu davayı, emir bil maruf ve nehiy anil münker misyonu ile topluma taşıyacak sebatkâr kimseler çoğunlukta organize olamadı ve tüm topluma yayacak bir kitle zuhur etmedi. Hakikat, fertlerin ve küçük toplulukların omuzlarında, sessiz bir çığlık olarak kaldı.

HAYIRLI ÜMMET OLMANIN ŞARTI: BÜTÜNCÜL TESLİMİYET VE ORGANİK BİRLİK

"Siz, insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz. Marufu yapıp telkin eder, münkere engel olursunuz. Ve Allah'a iman edersiniz (Âli İmran 110)."

Bu ayet, davayı yüklenmenin kodlarını verir. Bireyin, hayatının her zerresini vahye teslim etmesi; müminlerin aynı yöne bakan, tek kaynak Kur'an merkezinde ortak bir dil, ortak bir hedef-metot ve organik bir birlik kurması... Davayı yüklenmek, onu kişisel çıkarlara alet etmek değil sorumluluğu yüklenmektir. Zira bu davanın asıl sahibi Allah'tır. Mümin bu hakikati idrak ettiğinde, davayı "tahakküm alanı" değil, "emanet bilinci" ile kuşanır.

Yeryüzünde yalnızca Allah'ın adının yüceltilmesi davası, insanlık tarihi kadar eskidir. Ne bir ferdin kayıtsızlığı bu davayı silebilir, ne de bir topluluğun ihmali onu gölgeleyebilir. Hakikat, kendisine ciddiyetle sarılanların omuzlarında yükselir. Tıpkı Nuh'un gemisinde, Ashabı Uhdud'un ateşinde; Lut'un, Musa'nın İsra'sında (gece yürüyüşü) olduğu gibi... Bu dava, ilgisiz kalanları kendi dışına iter ancak asla yok olmaz. Kıyamete dek sürecek bu mücadelede, insanlar ya aktif birer nefer ya da seyirci kalabalığı olacaktır. Vahiy, bu ayrımı netleştiren bir mihenk taşıdır.

ORGANİK İŞLEYİŞ: NİFAKIN KIRAMAYACAĞI BİRLİK

Vahyin inşa ettiği hareket, parçalanamaz bir bütünlük taşır. Bu dava, sorumluluğunu idrak eden fertlerin uyum içinde kenetlenmesiyle güçlenir. İçeriden sızmalara, dışarıdan saldırılara rağmen organik yapısını korur. Münafığın fısıltıları, kâfirin hileleri bu ilahi örgüyü bozmaya yetmez. Tıpkı dalgaların kayalıkları parçalayamayacağı gibi...

VAHİY: İSLAM'IN KAYNAĞI, HEDEFİ VE METODU

Bu davayı yürütebilmek için önce vahyi hakkıyla anlamak şarttır. Vahiy nedir? Sadece "Arapça metinler" mi, yoksa kâinatı kuşatan ilâhî kanun mu? Lügatta "işaret, telkin, süratli bildirim" anlamlarına gelen bu kelime, Kur'an'ın ışığında bambaşka bir derinlik kazanır. O, yıldızların yörüngesini çizen, kalplere hidayet veren, toplumları dirilten bir kudretin adıdır.

"Rabbini yücelt! O ki yarattı, düzene koydu, ölçüyü belirledi ve hidayet etti (Ala 1-3)." İşte vahiy; hem hedefi (Allah'a kulluk), hem metodu (tevhidi mücadele) hem de kaynağı (vahiy) olarak İslam'ın kendisidir. Çağların emanetçileri olan bizler, bu ilahi sorumluluğu hakkıyla taşımakla mükellefiz. Vahyin rehberliğinde, yalnızca Allah'a tevekkül ederek yürümeliyiz. Unutmayalım, İslam beşerî bir proje değil ilahi bir vaattir. Hiçbir güç onu hayat sahnesinden silemez. Çünkü o, güneşin doğuşu gibi ezelidir. Mümin, bu hakikate tutunduğunda, kopmayan bir kulpa sarılmış olur.

Yüce Rabbimiz, sonsuz kudretinin "Ol!" emriyle, yokluğun karanlığından varlığın aydınlığına çıkardığı her şeyi bir hikmet dokuması ile ördü. Ne bir yaprak rüzgâra tesadüfen düşer ne de

Ay yörüngesinden sapar. Her zerrenin şekli, fonksiyonu ve yolu, ilahi bir tanzimle belirlendi.

"Biz göğü, yeri ve aralarındakileri oyun ve eğlence için yaratmadık (Enbiya 16)."

Bu ayet, kâinatın ciddiyetini haykırır: Her varlık, bir amacın hizmetkârıdır.

AFAKTAKİ AHENK: VAHYİN FISILTILI DİLİNDEN DOĞAN MUHTEŞEM DÜZEN

Göklerin yedi katmanı, yerin derinlikleri... Hepsi vahyin yönlendirdiği bir senfoni gibi uyum içindedir.

"O her şeyi yaratmış; ona ölçü, biçim ve düzen vermiştir (Furkan 2)."

Rahman'ın sanatına bakın: Dağların heybeti, atomların hareketi... Hiçbiri bir diğerine çarpmaz, hiçbiri haddini aşmaz.

'Gözünü çevir de bak: Bir çatlak, bir kusur görebilir misin (Mülk 3)?' İşte bu, vahyin kâinata üflediği ruhun tezahürüdür.

İNSAN: FITRATIN SESİ VE İRADENİN SINAVI

İnsan; doğumuyla başlayan, ölümüyle noktalanan bir yolculuktadır. Yemesi, içmesi, kalbinin atışı ve gözünün görmesi tıpkı diğer varlıklar gibi fıtratın ritmine uyar. Fakat onu farklı kılan bir durum var: Akıl ve irade.

"Biz insanı karışık bir nutfeden yarattık. Onu imtihan edeceğiz, bu yüzden onu işiten ve gören kıldık. Biz ona yolu gösterdik, artık ya şükreder ya da nankörlük eder (İnsan, 2-3)."

İnsan, seçme özgürlüğüne sahiptir. O nefsinin zayıflığıyla yüzleşirken, afakta (ufuklarda) ve enfüste (iç dünyasında) ayetlerle kuşatıldı. Kâinatın sayfaları, fıtratın sesi, Kur'an'ın mesajı... Hepsi aynı hakikati fısıldar: "Hepiniz oradan inin! Benden size bir hidayet geldiğinde, kim ona uyarsa artık onlara ne korku vardır ne de hüzün (Bakara, 38)." İnsan, kendi zaafına rağmen hidayetle yükselen bir yaşam inşa edebilir. Yeter ki vahyi kaynak, metot ve hedef olarak benimsesin. Vahiy, insana yalnızca bir kitap değil hakikatin üç temel sütununu sunar:

- Kaynak: Yaratıcıdan ulaşan tüm zamanların tek hakikati.
- Metot: Tevhidi mücadelede yöntem.

- Hedef: Yalnızca Allah'a kulluk ve O'nun adını yüceltmek.

Bu üçü birbirinden koparıldığında İslam, beşerî heveslerin oyuncağına dönüşür. Tıpkı Resulullah'ın yapılan fitne teklifinde olduğu gibi: "Neredeyse seni, sana vahyettiğimizden ayırarak başka sözler uydurman için zorlayacaklardı. O zaman seni dost edinirlerdi. Eğer seni sağlam tutmasaydık neredeyse onlara biraz meyledecektin (İsra, 73-74)."

İşte uyarı: Vahyin bütünlüğüne Nebi de olsa beşerî düşüncelerle dokunmak, dini tahrif etmektir.

İnsan, vahyi kaynak alarak yürüdüğünde kâinatın ahengine katılır. Yıldızlarla, dağlarla, nehirlerle aynı teşbihi okur. Bu yolculukta ne beşerî hevesler ne şeytani vesveseler engel olamaz. Unutma: "Her şeye yaratılışını verip sonra onu doğru yola ileten O'dur (Taha, 50)"

Vahyi kaynak kabul eden müminler, hedeflerini ve bu hedefe ulaşma yöntemini de yalnızca ondan almalıdır. Zira iman, bu üçlü sacayağın birbirinden koparıldığı yerde soluk alır mı? Kaynak, metot ve hedef; bir nehrin kaynağı, yatağı ve denize kavuşma arzusu gibi iç içedir. Kur'an'ın her ayeti, bu bütünlüğün bir yansımasıdır. Bir ayet, aynı anda hem hakikatin kaynağı, hem onu yaşamanın yolu hem de ulaşılacak hedeftir. Tıpkı Furkan Suresi'ndeki emir gibi: "Kâfirlere itaat etme, onlara karşı bu Kur'an'la büyük bir cihat ver (Furkan, 52)." Burada hedef, kâfirlerin tuğyanına boyun eğmemek; metot, tedrici şekilde Kur'an'la mücadele; kaynak ise bizzat vahiydir. İşte tevhidî mücadelenin şifresi: Üçü bir arada!

Önceki kitaplar, zamanın tozlu raflarında tahrife maruz kalırken Kur'an, kıyamete dek taptaze bir pınar olarak çağlar üstü bir öğüt sunar. "O, âlemler için bir zikirdir (Kalem, 52)." İnsanlık ne zaman kendi heveslerini ilah edinse Allah'ın düzeniyle çatışan sistemler üretmiştir. Bunlar zamanla çürümüş, Kur'an ise her çağda dirilişin kaynağı olmuştur.

Kur'an, insanı parçalara bölmez; bütüncül bir varlık olarak kuşatır. İnançla pratiği, dünya ile ahireti, ferdi hayatla toplumsal düzeni birbirinden ayırmaz. Tıpkı "Salatım, nüsukum, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah içindir (Enam, 162)." ayetinde olduğu gibi. Bu ayet, mümini tek bir hakikate davet eder. İbadet, siyaset, ekonomi, ahlak. Hepsi Allah'ın hükümlerine bağlıdır. Kur'an'ın hükümleri, hayatı bir mozaik gibi işler; her parça diğerini tamamlar. Maddi-manevi, teorik-pratik gibi suni ayrımlar, fıtratın reddettiği yapaylıklardır.

İman: Teoriden Pratiğe Akan Bir Nehir

Kur'an'ın ahiret inancı sadece "ölüm sonrasına" dair bir teori değil. bugünü şekillendiren dinamik bir güçtür. İman eden, bu inancıyla âdeta toprağa düşen bir tohum gibidir: Kök salar, filizlenir, meyve verir. Bir müminin ticareti, ailesi, zalime karşı duruşu, hep bu köklerden beslenir. Kur'an, insanı pasif bir inanan değil aktif bir iman sahibi kılar. Çünkü iman, kalpte saklanan bir bilgi değil toplumsal bir haykırıştır.

Kur'an, insanlığa sunulmuş bir yaşam modelidir. Onu bütün olarak benimseyenler, kâinatın ritmine ayak uydurur. Böylece yol, ne felsefi teori ile bulanır ne de geleneğin tortularıyla tıkanır. Tarih, bu hakikati reddedenlerin enkazıyla doludur. Müminlere düşen, bu tevhit davasını hakkıyla taşımak, şirkle parçalanmış dünyaya tevhidi bütünlüğün şahitliğini yapmaktır.

Kur'an, bütüncül hayatın Rabbani mimarıdır. Örneğin salât, mümini sadece secdeye götüren bir ritüel değil hayatın her zerresine nüfuz eden bir dönüşüm projesidir. Tıpkı Şuayb'ın kavmine karşı duruşunda olduğu gibi. "Ey Şuayb! Atalarımızın taptıklarını bırakmamızı, mallarımızı dilediğimizce kullanmaktan vazgeçmemizi senin salâtın mı emrediyor (Hûd, 87)."

İşte Kur'an'ın emrettiği salât; insanın ömrünü, ekonomisini, adaletini tevhide davet eden aktif bir direniş. Bu, şeklin ötesinde bir bilinç inşasıdır.

Kur'an, insanı teorik tartışmalara hapseden bir metin değil; fıtratla uyumlu, pratiği kuşatan bir hayat rehberidir. Onu "edebiyat", "tarih" veya "hukuk" kitabı diye sınıflandırmak mümkün değildir. İleriki bölümlerde detaylıca inceleyeceğimiz üzere Asrı Saadet'ten sonraki sapma, parçalayıcı zihniyetle başladı: Yahudi hurafeleri, Yunan felsefesi, Hristiyan öğretileri... Hepsi "din" adına Kur'an'ın yanına konumlandırıldı. Oysa Resulullah, hayatını yalnızca Kur'an'la örmüştür. "Kur'an ve Sünnet" ikilemi, sonradan üretilmiş bir sapmadır. Zira kaynak tekdir: "Hüküm yalnız Allah'ındır (Yusuf, 40)."

Resullerin görevi, vahyi pratize etmektir. 1400 yıllık İslam coğrafyasının trajedisi, Kur'an'ın bütünlüğünü parçalayarak onu hayattan dışlamaktır. "Âlim" kisvesi altında kıyaslar, icmalar, mitolojik rivayetler "edille-i şer'iyye" diye pazarlandı. Oysa Kur'an, bu tür beşerî müdahalelere kapalıdır.

Mümin, hayatının hiçbir alanında Kur'an dışı kaynaklara müsamaha gösteremez. Ekonomiden siyasete, aileden topluma her şey, ilahi kelamın çizdiği çerçevede şekillenmelidir.

Kur'an insana sadece "Allah birdir." demeyi değil bu birliği hayata hâkim kılmayı öğretir. Bu denge, insanı dünya-ahiret ikileminden kurtarır. Ahiret inancı, bugünün adalet mücadelesine; namaz, zulme karşı duruşa dönüşür.

Kur'an/vahiy, toplumsal hayatı da yeniden inşa eder. Bütün alanlarda insanı en mükemmel bir şekilde kuşatan Kur'an, onun ferdî ve sosyal hayatı ile bu hayat içerisindeki siyasi, ahlaki, ekonomik, ailevi ve toplumsal yönlerine de sabit hükümler belirleyerek kaynaklık eder. Şimdi kısaca buna değinelim.

Hukuki ve siyasi alanda; "Onların aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet. Sana gelen gerçekten ayrılıp hevalarına uyma ve sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol belirledik (Maide, 48)."

"Şüphesiz, Allah'ın sana gösterdiği gibi insanlar arasında hükmetmen için biz sana kitabı hak olarak indirdik. Hainlerin savunucusu olma (Nisa, 105)." diyerek, otoritenin yalnızca Allah'a ait olduğunu ve onun gönderdiği vahiy ile hükmedilmesini bildirerek, sosyal alanda işlerin ne şekilde halledilmesi ve nasıl olması gerektiğini söyler, insana kaynaklık eder.

"Onların işleri aralarında istişare iledir (Şuara, 38)."

"Siz iyiliği emreder, kötülükten sakındırır ve Allah'a iman edersiniz (Âli İmran, 110)."

Yine ekonomik alanında insana kaynaklık eder. "Allah'ın, fethedilen memleketlerin halkından savaşsız olarak Resul'üne kazandırdığı mallar; Allah'a, Resul'üne, onun yakınlarına, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara aittir. O mallar, içinizden sadece zenginler arasında el değiştiren bir servet hâline gelmesin diye böyle hükmedilmiştir. Resul size ne verdiyse onu alın, neyi de size yasakladıysa ondan sakının. Allah'a karşı gelmekten sakının, şüphesiz Allah'ın cezalandırması çetindir (Haşr, 7).

Ve Kur'an kişinin ailevi alandaki ilişkilerini belirler, bu yönde ona kaynaklık eder. "Ey iman edenler! Eğer küfrü imana tercih ediyorlarsa babalarınızı ve kardeşlerinizi evliya edinmeyin. Sizden kim onlara dönerse işte onlar zalimlerin ta kendileridir (Tevbe, 23)."

Vahiy bunlarla beraber kişinin karakterine yön verir. "Ey oğulcuğum! Salatı ikame et, maruf olanı yap, münker olandan sakındır. Karşılaştığın zorluklara sabret. Bunlar kararlılık göstermen gereken şeylerdir. Kibirli bir tavırla, insanları küçümseyerek onlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Kuşkusuz Allah,

kendisini beğenen ve övünüp duranları sevmez. Yürüyüşünde ölçülü ol, sesini alçalt. Seslerin en çirkini, eşeklerin sesidir (Lokman, 17-19)."

Bütün bu hususlar hayatın ve hareketin devamlılığı için Kur'an'ın tek beslenme kaynağı oluşunu ortaya koymaktadır. Söz konusu kaynaktan beslenilip İslami hayatın ortaya çıkması; gelişi güzel, rastgele olmayacaktır. Elbette Kur'an'ın kendisi, bu yaşantıyı oluşturan yolu ve yöntemi belirler. Böylece kendisi hayata aktarılış biçimini, usul/metot ortaya koyarak vahdeti hedefler.

"Muhakkak ki bu Kur'an en doğru yola iletir (İsra Suresi, 9)."

Ayetten anlaşılıyor ki Kur'an'ın kendisi başlı başına bir yöntemdir. Onun metot oluşunun kavranılması ve hayata aktarılması için resullerin kıssaları hakkıyla kıvranılmalıdır.

"O gün, zalim kimse ellerini ısırarak, 'Eyvah, keşke Resul'ün tuttuğu yolu tutmuş olsaydım.' diyecek (Furkan, 25/27)."

VAROLUŞUN TEMEL SORUSUNA KUR'AN'İ CEVAPLAR

Kur'an, insanın zihnini kemiren tüm soruları cevaplar.

Yaratılış: "Duman hâlindeki göğe ve yere isteyerek gelin, dedik (Fussilet, 11)."

İmtihan: "İnsanı karışık bir nutfeden yarattık, şükür veya nankörlükle sınandı (İnsan, 2-3)."

Amaç: "Cinleri ve insanları yalnız bana kulluk etsinler diye yarattım (Zâriyât, 56).

Kur'an, kendisine bütüncül yaklaşanları hidayete, parçalayanları sapkınlığa götürür. Tarih bu hakikatin şahididir: Resul'ün izinden gidenler, dünyadan ahirete şerefle yürüdüler. Geleneğin labirentlerinde kaybolanlar esaret içinde çürüdüler.

Unutmayalım: "Bu Kur'an, en doğru yola iletir (İsra, 9)."

Resulullah'ın mücadelesi, Rabbani metodun rehberliğinde şekillenen bir diriliştir. O, cahiliye toplumunun karanlık dehlizlerinde, tevhidi üstün kılmak için ilahi terbiyeyle yetiştirilirken, önce kendi kalbini vahyin saf aydınlığıyla mutmain kılmış, ardından "Oku!" emriyle başlayan bu yolculuk, insanlığı hakikate davetle devam etmiştir.

Bu davet, Kur'an'ın tayin ettiği merhalelerle ilerlemiş; baskı, işkence ve taviz taleplerine rağmen müminler, organik bir yapı kurarak her fedakârlığı göze almış, hicretle taçlanan bir direnişle Medine'de devletleşen bir mücadeleye dönüşmüştür. Bedir, Uhut, Hendek, Hudeybiye ve Mekke'nin fethi...

Savunma savaşlarından, siyasi ve sosyal düzene uzanan bir süreç yaşanmıştır. Medine'de inşa edilen toplum; siyasetten ahlaka, ekonomiden hukuka tüm ihtiyaçları Kur'an'ın kademeli hükümleriyle örmüş, 23 yıllık bir sabır ve azim sürecinde Rabbani metodun eşsiz bir timsali olmuştur. Bu inkılapların mimarı, sadece vahiydir. "Elif, Lâm, Râ. Bu kitap, insanları Rablerinin izniyle karanlıklardan aydınlığa, Mutlak Üstün ve Övgüye Layık Olan'ın yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz bir rehberdir (İbrahim, 1).

Vahiy, Âdem'den bu yana tüm resullere bahşedilen evrensel bir usuldür. "Bu, benim dosdoğru yolumdur; ona uyun. Başka yollara sapmayın (Enam, 153)." emriyle sınırları çizilen bu usul, insanı fıtratına uygun şekilde eğitir.

"Sen kitap nedir, iman nedir bilmezdin. Fakat biz onu, kullarımızdan dilediğimizi hidayete erdirecek bir nur kıldık (Şûra, 52)." Dalaletten hidayete uzanan bu yol, "Şaşırmışken sana hidayet etmedik mi (Duha, 7)." hitabıyla insanı kendi hakikatine davet eder.

Rabbani metot, dinin hayat bulma hâlidir. Tevhitten ayrı düşünülemeyecek bu sistem, hükmü yalnızca Allah'a has kılar: "Hüküm ancak O'nundur. O, yalnızca kendisine kulluk etmenizi emretti. Dosdoğru din budur (Yusuf, 40)."

Bu yüzden metodu vahiyden soyutlamak, şirke kapı aralamaktır. İnsanüstü mucizeler beklemek yerine çaba ve gayretle yürünecek bu yol, fıtratın sesine kulak verir: "Sen yüzünü Hanif olarak dine çevir. Allah'ın insanları üzerine yarattığı fıtrata uygun davran. Allah'ın yaratışında değişme yoktur (Rum, 30)."

İlahi rahmet ancak bu yolda açığa çıkar. Bu yol tevhidi topluma, dirilişi insanlığa taşıyan ebedi bir inşadır.

İnsanoğlunun kapasitesini ve fıtratının gücünü en iyi bilen Rabbimiz bu güce denk bir metot sunarak, onların takatini aşmayan, ihtiyaçlarını karşılayan usul vaaz etmiştir. "Allah hiç kimseye güç yettireceğinden başkasını yüklemez (Bakara, 286)."

İşte bu yöntemle insanın yapısı, takati ve içerisinde bulunduğu şartlar göz önünde tutularak ona bir sorumluluk takdir edilir ve fert sorumluluğun altında ezilmez onu kolaylıkla kaldırır. "Allah sizden yükü hafifletmek istiyor çünkü insan zayıf yaratılmıştır (Nisa, 21)." "Gerçekte güçlükle birlikte bir kolaylık vardır (İnşirah, 6)."

Ancak bununla birlikte şu da göz önüne alınmalıdır: Bu yöntem içerdiği muhteva açısından, zor ve ciddi bir çabayı gerekli kılmaktadır. Söz konusu ağırlık, ilahi usulün kapsadığı hakikatlerin ağırlığından ileri gelmekte ve bu durum mümin ferdin güç ve sınırlarını zorlamasını, fedakârlıkta bulunarak hazırlık yapmasını gerekli kılmaktadır.

"Ey örtüsüne bürünen! Gecenin birazında kalk! Gecenin yarısında veya ondan biraz önce. Veya gecenin yarısından biraz sonra. Ve daveti düzgün bir şekilde duyur. Biz, sana ağır bir söz bırakacağız (Müzzemmil, 1-5)." Bu zor olan yükün, fıtrat göz önüne alınarak kolaylaştırılmasının en açık örneği, Kur'an'ın 23 yılda tedricen inmesidir.

Kur'an metodunun bu tedricilik özelliğinin daha iyi kavranılması açısından onun insan hayatında gerçekleştirmek istediği hedeflerin en genel anlamdaki merhalelerine kısaca bakmamız yerinde olacaktır.

Kur'an/vahiy öncelikle insana yaratıcı, eşya ve iman ile ilgili kapsamlı akidevi bir inkılap sunar ve bu akideye insanın iman etmesini

bekler. Daha sonra bu imanın gölgesinde, tevhidi niteliklere sahip bir davaya yol alan mücadele gerçekleştirir. Bu durum birkaç Müslimin, en dar alanda oluşturdukları organik yapıdan birçok mümin ferdin tevhit çatısı altında bir araya gelmesine kadar sürer. Kur'an bu aşamalardan sonra veya bunlarla iç içe, hakkın ikamesini gerçekleştirmek için yeryüzünde imar ve icatta bulunmasını öngörür. Her türlü maddi imkânları kullanır ve geliştirir.

Vahyin 23 yıllık seyri sürecinde, bu safhalar metodun tedriç özelliğine göre belirlenmiş, bu şekilde imanın hayatta kökleşmesi, sindirilmesi sağlanmıştır. "Kur'an'ı zaman aralıkları içerisinde ve üzerinde durasın diye parça parça indirdik (İsra, 106)."

Vahiy; omuzlarına yüklenen insan açısından gereği gibi yaşanılsın, ulvi hedefleri hayatta gerçekleşsin, bu surette de yeryüzünde tevhidi bir değişim meydana getirsin diye tedrici bir şekilde inmiştir. Onun bu özelliği, bütün hedeflerde görülmektedir. Kur'an'ın fıtratı esas alarak aşama aşama inmesi, insan hayatında hedeflediği değişimin belirli bir süre içerisinde ve belli merhaleler hâlinde gelişerek gerçekleşebilecek oluşundandır.

Hareketi ve hayatın her yönünü kuşatan değişimin, bir anda ve bütünüyle insan hayatında belirmesi hem fıtrata aykırı hem de gerçekçi değildir. İşte bu yüzden Kur'an, insan hayatında ancak ve ancak aşama aşama belirir, gelişir ve boy atar. Tıpkı yeni doğan bir çocuğun veya toprağa atılan bir tohumun yetişip boyatması ve büyüyüp fonksiyonlarını icra etmesine kadar geçirilen merhaleler gibi Kur'an da hayatta bu yöntemle ortaya çıkar. Vahyin bu tedrici özelliğini ve müminlerde oluşturduğu tekâmülü Rabbimiz ayetinde şu şekilde tasvir ediyor: "Onları rükû ederken, secde ederken ve Allah'tan bir bağışlanma ve hoşnutluk isterlerken görürsün. Onların belirtileri, yüzlerindeki secde izleridir. İşte bunlar, onların

Tevrat'taki örnekleridir. İncil'deki örnekleri de filizini yarıp çıkaran sonra onu güçlendirerek kalınlaşıp gövdesi üzerinde yükselen ekin gibidir. Bu, ekincilerin hoşuna gider. Allah, kâfirlere onlarla üzüntü vermektedir. Allah, inanıp salihatı yapan kimselere bağışlanma ve büyük bir ödül sözü vermiştir (Fetih, 29)."

Toprağa atılan bir tohum misali Allah, müminleri tevhidi iman akidesiyle kökleştirmiş; her aşamada gönderilen, şartlara ve müminlerin konumlarına uygun hükümlerle onları sağlamlaştırıp bir sonraki aşamaya daha güçlü bir hâlde geçmelerini sağlamıştır. Nihayetinde de kâfirleri alaşağı edecek konuma gelinmiştir. Kur'an'ın bu yöntemine göre her aşamada insan, gücüne ve kapasitesine göre yükümlülüklerle sorumlu tutulur.

Önce gelen yükümlülükler, onu sonraki aşamaya hazırlar. Böylece İslam'ın ekmel bir şekilde oluşturacağı yapı için sağlam bir zemin oluşur ve bina tamamlanıncaya kadar bu sürüp gider. Tıpkı vahyin başlangıcından sona ermesine kadar Resulullah ve arkadaşlarının örnek hayatlarında olduğu gibi. Ayrıca onların mücadelelerinde gördüğümüz gibi her merhale tevhidi bağ ile sıkı sıkıya birbirine bağlanmıştır. Bu aşamaların birini diğerinden ayırmak, yok saymak mümkün değildir. Bu yüzden Kur'an'ı, bu tevhidi bütünlükten uzak şekilde değerlendiren, işine gelen kısmı alıp işine gelmeyenleri bırakan ve "mensuh" diyenlerin İslam'ı gereği gibi anladıklarından söz etmek mümkün değildir. Onların bu yaptıkları, dini parçalara ayırmaktan başka bir şey değildir. "Dinlerini parça parça edip grup grup olanlar var ya senin onlarla hiçbir ilişkin yoktur (Enam, 159)."

Nesh mantığını savunanların dayanağı olan ayeti kerimeye baktığımızda ise başka bir anlam görürüz. "Biz ondan daha hayırlısını veya bir benzerini getirinceye kadar hiçbir ayetin hükmünü kaldırmaz ve unutturmayız (Bakara, 106)."

Hakikat itibarıyla bu ayet, Kur'an'ın kendisinden önceki diğer vahiyleri geçersiz kılması anlamına gelir. Zira ayetin öncesi ve sonrasındaki mevzu ehli kitabın, Kur'an'ın inişinden sonraki tutumlarının eleştirilmesidir. Nesih iddiasında bulunanların bu hâli, hiç şüphesiz Kur'an'ı yaşamaktan çok onu havada kalan düşünceler bağlamında değerlendirmelerinden ve vahyin yapısını kavrayamamalarından ibarettir.

Tedricin yapısını, Kur'an'ın toplumsal müeyyideleri indirişinde açıkça görüyoruz. İçki ve cihatla ilgili yükümlülüklere baktığımızda, bunların Müslim toplumun kapasite ve konumuna göre belirli merhalelerde gerçekleştirildiğini görürüz. Bu noktada önce gelen hükümler onları sonradan gelecek hükümlere hazırlıyordu. İçki konusunda ilk inen ayet, "Sarhoşken namaza yaklaşmayın." daha sonraki aşama "Sana içki ve kumarı sorarlar. İçinde hem büyük günah, hem de insanlara bazı faydalar vardır. Günahları, faydalarından büyüktür." ayeti, son inen ayette ise bunların esas boyutu ortaya konarak deniyor ki "Ey iman edenler! İçki, kumar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir. Öyleyse bunlardan kaçının ki kurtuluşa erersiniz."

Bu ayetler, aynı zamanda müminler için belirtilen konumdaki fertlere, örneğin içki içen şahsa, daveti ulaştırırken izlenecek tedrici metodu da apaçık bir örnek olarak ortaya koymaktadır. Bu biçimiyle de bütün içki ayetleri kıyamete kadar geçerli ve davetle yükümlü olan müminler için uyulması gereken usulü oluşturuyor.

Yine cihadın tedrici boyutuna baktığımızda şu aşamaları görürüz: "Kendilerine elinizi cihattan çekin. Namazı kılın, zekâtı verin denenleri görmedin mi (Nisa, 77)."

İlk aşamada müminlerden, cihattan el çekip sabretmeleri istenirken sonraki aşamada önce karşı tarafın savaş açma şartı

konarak deniyor ki: "Kendilerine zulmedilmesi dolayısıyla onlara karşı savaşma izni verildi (Hac, 39)."

Yine bir sonraki merhalede, "Ey iman edenler! Küfre sapanlardan size en yakın olanlarla savaşın, sizde bir güç ve caydırıcılık görsünler (Tevbe, 123)." denildikten sonra son aşamada, "Fitne kalmayıncaya ve din tamamıyla Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın. Şayet vazgeçecek olurlarsa şüphesiz Allah yapmakta olduklarını görendir (Enfal, 39)." ayeti ile cihat hükmünün son halkası tamamlanıyor. İşte Kur'an'ın hayata aktarılması noktasındaki eşsiz metoduna baktığımızda, başından sonuna kadar tedrici esas aldığını görürüz. Kıyamete kadar gelecek olan müminler de Kur'an'ın bu usulünü sürdürüp aynı tedrici yöntemi takip etmek zorundadırlar. Rakamlara bağlı kalmaksızın, Resul'ün vahyin kontrolünde hareket seyriyle bizim hareket seyrimizi bugünkü ortamda şartları hesaba katarak karşılaştırmalı ve ona göre çabamızı ortaya koymalıyız. Sonuç odaklı değil süreç odaklı hareket etmek yöntemin gereğidir. Bu noktada bir süreç, uzun veya kısa sürebilir. Evet, müminler vahyin tümünden sorumludur. Ancak bu olay onların güçleriyle sınırlıdır. Aynı merhalede uzun süre kalınabilir. Hatta bir merhalede çaba harcanırken ömür bitebilir. Önemli olan o merhalenin hakkını vermek, gelişmesi için çaba ortaya koymaktır.

İşte Resulullah'ın hayatı; onlar bir aşamanın gereklerinin yerine getirilmesi uğruna enerji ortaya koyarken, bazıları hayatlarına veda ettiler. İşte Yasir Ailesi... Vahyin ilk zamanlarında işkencelere karşı sabır prensibinin uygulandığı aşamada şehit olarak, Kur'an'ın pek çok hükmüne muhatap olamadılar.

Lakin onların ve diğer müminlerin işkence safhasındaki sabırları ve direnişleriyledir ki daha sonraki safhalar sağlam temellerle ortaya çıkmış, şehit olanlar da merhalenin hakkını vermelerinden

dolayı başarıya ulaşarak cenneti kazanmışlardır. Kur'an'ın böyle tedrici gerçekleşmesi, müminlere Allah'ın dinini yaşama yolunda önemli imkân sağlamaktadır.

Zaten yüce Rabbimiz, dini uygulama yöntemini sadece kendisine samimi olarak yönelen müminlere açık tutmaktadır. Yoksa kalplerinde eğrilik olanların ve içerisinde bulundukları cahiliyeyi değiştirmek istemeyenlerin bu metodu kavramaları mümkün değildir. Çünkü "İnandık." demelerine rağmen zorluklara katlanmak istemeyen bu gibi insanlarda inkârcıların mantığı hâkimdir. İşte bundan dolayı, "Kur'an ona bir defada ve topluca indirilmeli değil miydi?" dediler. "Oysaki bu, onu kalbine iyice yerleştirelim diyedir. Onu düzenli bir şekilde pekiştire pekiştire indirdik (Furkan, 32)." diyerek kalplerinde bulunanı ortaya sermektedirler.

Rabbani yöntem, yapısı gereği canlı ve dinamiktir. Dolayısıyla durağanlığa müsaade etmez, insan enerjisini yıpratmadığı gibi donuklaştırmaz. "O hâlde boş kaldığın zaman yorul ve yalnız Rabbine rağbet et (İnşirah, 6-7)."

Bu tedrici usul, insanın devamlı hareket içinde olmasını isterken diğer taraftan enerji ve gücünü boş yere sarf etmesine de izin vermez. Böylece O, ferdin olumlu yönlerinin yok olmasını önler. "Bilmediğin şeyin ardına düşme; göz, kulak, gönül... Bunların hepsi ondan sorumludur (İsra, 36)."

Bu Rabbani metot; tedrici gözeterek konumu, şartları hesap etmek, gerçek yerini kavramak ve bunun gereklerini yapmak şeklinde tezahür etmektedir. İşte bu metot, ciddiyetle birlikte araçlar noktasında bir esnekliği de bünyesinde taşımaktadır. Şöyle ki; fıtratın değişmeyen unsurlarına sabit esaslarla hitap ederken, değişen ve gelişen yönlerine de bu sabit esaslar çerçevesinde çizdiği esnekliği getirmektedir. Örneğin Allah müminleri değişmez nitelikteki bir

Son Çağrı:
Oku, Anla, Yaşa!

Kitabını oku. Anlamaya çalış. Yanlış anlarım, diye korkma! Samimiyetle hakikati arayan bir kalbe, Rabbin azap eder mi hiç? ***Enfal Suresi 29****, takva sahiplerine Furkan bahşedeceğini;* ***Muhammed 24*** *ve* ***Nisa 82****, derin tefekkürü emrettiğini vaat eder. Hesap gününde, "Okumadım, anlamadım." mazeretini kabul etmeyecek olan Rabbin huzurunda, bugün titreyerek oku!*

KDV muafiyeti uygulanmıştır.

9 786258 579635

tilkikitap.com